

Het kerstpakket

Joke Verweerd, Marieke Luiten, Arie Kok e.a.

HET KERSTPAKKET

Kerstverhalen

Uitgeverij Mozaïek, Zoetermeer

Bij de productie van dit boek is gebruikgemaakt van papier dat het keurmerk Forest Stewardship Council (FSC) draagt. Bij dit papier is het zeker dat de productie niet tot bosvernietiging heeft geleid.

Ook is het papier 100% chloor- en zwavelvrij gebleekt.

ISBN 978 90 239 9491 6

NUR 303

Eindredactie Monica van Bezooijen / redactie bureau Zoveel zinnen

Ontwerp omslag b'IJ Barbara

Layout en dtp binnenwerk Gewoon Geertje

© 2015 Uitgeverij Mozaïek, Zoetermeer

Alle rechten voorbehouden

www.uitgeverijmozaiek.nl

Inhoud

- Marieke Luiten – *Vijf letters maar* 7
- Helga Warmels – *Zolang wij samen* 13
- Sipke de Boer – *Kristalhelder* 23
- Cees Pols – *Een engel in mijn cel* 31
- Joke Verweerd – *Geen sprookje* 39
- Frans Willem Verbaas – *Zand erover* 51
- Lijda Hammenga – *Wintertijd* 61
- Ineke Kraijo – *Prikkeldraad* 71
- Sytse van der Veen – *Kerstbroer* 83
- Nine de Vries – *Een zoon* 95
- Lody B. van de Kamp – *Witte jurken* 101
- Arie Kok – *Deze veel te mooie vrouw* 111
- Hennie Steenbeek – *Silent Night* 121
- Rijk Arends – *Verdwaald schaap* 133
- Ria Borkent – *Heilige familie* 141
- Tineke Smith – *Deepika* 151
- Charissa Bakema – *Het kerstpakket – 7 schrijftips* 159
- Personalialia 165

Marieke Luiten

Vijf letters maar

Mijn tong bewoog over de mentosbal. Het snoepje smaakte naar sinas. Terwijl ik de schrootjes boven de kerkbanken telde, dacht ik aan het oranje laagje in mijn mond. Was het al wit geworden? Er was geen mooiere kleur dan die van de wimpel op Koninginnedag. Ik keek naar de donkere hoeden om me heen. Grijs. Donkerblauw. Zwart. Alleen sommige meisjes droegen een witte baret. Ik wilde er ook een. Maar dat mocht niet.

... 182, 183, 184. Verlangend keek ik naar het middenvak. Zaten we daar maar, en niet op de achterste bank in de zijvleugel. Dan kon ik ook de schrootjes bij de preekstoel tellen. Ik zuchtte en hoorde ouderling Willemsen iets voorlezen over 'toegepast worden'. Waren we bijna bij de toepassing? Een psalmversje en dan nog een stuk preek. Ik zoog aan het steeds kleiner wordende balletje in mijn mond. Ik mocht vandaag op het hoekje zitten. Meneer Hazeleger, aan de andere kant van het pad, knipoogde soms. Ik keek naar hem, maar hij keek niet terug. Naast me lag mijn tasje. Papa en mama wisten niet dat mijn beer erin zat. Een kleine zwart-witte pandabeer. Knuffels mogen niet in de kerk. En meisjes van acht zijn al groot.

Ik dacht aan wat zou komen. Na de koffie met koek zou mama de soep opzetten. Uit de pan in de koelkast zou ze aardappels pakken en opbakken. Daarna zou ze met een dienblad de kamer in komen en alle mokken opruimen. We zouden eten, en dan, dan zou papa de grote bijbel op tafel leggen.

Ik rook groentesoep, terwijl de ouderling maar door bleef lezen. Zou mama er letters in doen? Het leukste was als je je eigen naam op de rand van je bord kon maken. Hanna was altijd het snelste, maar die viste ook letters uit Peters bord. Ik keek naar mijn broer verderop in de bank en prees hem gelukkig. Hij was afgelopen zondag al aan de beurt geweest. Vandaag moest ik lezen. Ik wist precies wanneer dat moest. Eerst Corine, want die was de oudste. De zondag erop Hanna, daarna Peter, en dan ik.

Snel pakte ik mijn bijbel van het plankje voor me. Misschien moest ik nog een keer oefenen. Zachtjes natuurlijk, in mijn hoofd. Ik oefende de 'm' van Maria en maagd. De 'j' van Jozef en Jezus, en las alle moeilijke letters die zouden komen. Mijn buik voelde raar, alsof er allemaal bobbelts in zaten. Uit het tasje pakte ik beertje. Hij mocht op de leuning naast me zitten, stiekem, achter mijn hand. Eventjes maar. Gelukkig kon hij niet praten.

In de verte hoorde ik de ouderling. Alle woorden met een 'm' en een 'j' gingen goed. Kon ik maar zo praten. Alleen zou ik het veel mooier doen. Alsof de woorden een beetje zouden zingen. Met mijn stem zou ik ze heen en weer wiegen, omhoog-omhoog, omlaag-omlaag. De zinnen zouden over elkaar heen buitelen en iedereen in de kerk zou vrolijk worden. Ik keek naar de preekstoel. Misschien dacht de ouderling meer aan zijn koeien dan aan de preek.

Plotseling voelde ik een por. Papa keek streng en wees naar de andere kant. Ik keek opzij. Meneer Hazeleger grijnsde en bukte naar iets pluizigs in het gangpad. De bobbelts in mijn buik werden groter. Was beertje van de leuning gevallen?

'Uit de kerk geen koek,' zei papa.

Tranen prikten achter mijn ogen. Gauw stopte ik beertje weer in mijn tasje.

De banketletter lag al klaar op de keukentafel. Mama sneed hem in stukjes en keek naar papa. Hij schudde zijn hoofd. In de kring rond de kachel kreeg iedereen zijn bordje,

behalve ik. Hanna had het omhulsel er al afgehaald en beet in het spijs.

Ik liep naar mama. ‘Hebt u lè-lè...’ Ik zuchtte.

‘Wat wil je zeggen?’

‘Over de soep.’

‘Ja, de soep ga ik zo opzetten.’

Ik dacht aan letters in de soep. En aan de grote ‘S’ van de banketletter, maar zweeg.

Later duwde ik met mijn lepel de witte slierten in mijn bord kapot. Geen letters vandaag. Na de tweede soepronde waren er aardappelen. Ik hoorde mezelf zeggen dat ik korstjes wilde. Die bruinegebakken stukjes waren het lekkerst. ‘Ja, korstjes!’ hoorde ik om me heen. Het leek oorlog aan tafel, maar dat was het niet. Want in de oorlog eet je geen gebakken aardappelen, maar bloembollen. Ik dacht aan de ‘k’ van korstjes en speelde met mijn vork. De bobbels in mijn buik kwamen terug, net als het rare gevoel in mijn borst.

‘Wel goed roeren, mama; ik wil geen klonten!’ De stem van Hanna kwam van de overkant.

Ik keek naar mijn bord en at gauw de restjes op. Anders zou papa de yoghurt erover doen. Uit de plastic bak op tafel steeg een zure lucht.

‘We eten gewoon alles op,’ zei papa.

Hanna trok een vies gezicht en wees naar het wit uitgeslagen deksel. Zelf vond ik de vette aardappelrand in mijn bord erger dan de yoghurtdrab.

Papa schoof zijn stoel achteruit en pakte de trouwbijbel van het kastje. Mijn hart bonsde. Zo meteen zou hij met de versleten bladwijzer (met de woorden ‘Zoek Mij en leef’) de tekst aanwijzen. Ik wist de beginzin al. ‘En in de zesde maand werd de engel Gabriël van God gezonden...’ Even deed ik mijn ogen dicht. Toen ik ze opendeed, lag de bijbel voor mijn neus.

‘Hier moet je beginnen, Marieke.’ Papa’s stem klonk hoopvol.

Zonder dat ik om me heen keek, wist ik alle ogen op me gericht. ‘En in de zes-zes-zes...’ Mijn adem stokte. ‘En in de zes-zes...’ Mijn vinger schoof ‘Zoek Mij en leef’ verder, naar de volgende zin. Soms hielp het om alvast vooruit te lezen. Ik begon overnieuw, struikelde, maar las verder. Tot ik bij Galiléa kwam.

Daarna kwam de maagd. En Jozef. En het huis van David. Aan tafel was het stil. Met brandende ogen keek ik naar de letters. Zei iemand maar iets. Begon de kleine Jan maar te jengelen. Stond er maar iemand voor de deur. Maar papa zat zwijgend naast me. Ik moest en zou over een maagd lezen die benedigd was, al wist ik niet wat dat betekende.

Aan de overkant hoorde ik een zucht. Was het Peter of Hanna? ‘Wees niet bevreesd, Ma-Ma-Maria; want gij hebt ge-genade gevonden bij God.’ Was ik maar een engel die naar boven kon vliegen, de kamer uit, de lucht in.

Veel tijd om te dromen had ik niet.

Midden in de zin hapte ik naar lucht en bedacht trucjes die niet hielpen.

Maria. Jozef. Jezus. Misschien kwamen de namen nog wel vijftig keer.

Terwijl ik met de woorden vocht, keek ik naar de cijfertjes voor de kantlijn. Ik was nog maar bij de 30. Nog heel wat verzen te gaan.

‘Stop maar, Marieke. Het is goed zo.’ Naast me klonk de stem van papa.

Mijn jurk plakte aan mijn borst. De bijbel werd van me vandaan geschoven. Dat deed papa bij niemand. Iedereen las altijd een heel hoofdstuk.

Papa bad. ‘... maar alles doe wat Gij gebiedt, en eindelijk eeuwig bij U leve.’

Onder het bidden keek ik opzij. De bladwijzer lag bij Lukas 1. Volgende week was Evert aan de beurt. Daarna nog drie weken, dan was ik weer.

Na Lukas kwam Johannes. En Jezus had nog een heel evangelie te gaan.

‘Een eenvoudige naam met vijf letters – had God het niet voorzienig besteld?’ Ik hoorde in gedachten de ouderling praten. Even was het alsof ik weer aan de mentosbal zoog die maar niet wit wilde worden.

Om mij heen hoorde ik geschuif van stoelen. Ik duwde mijn bord opzij, liep naar de gang en pakte mijn kerktasje. Boven op mijn kamer trok ik de drukknop open en haalde beertje tevoorschijn. De streep zonlicht uit het dakraam deed zijn zwarte kraaloogjes glimmen.

Ik streelde zijn snuit. ‘Vind jij Jezus ook zo’n moeilijke naam?’

Beertje zweeg. Van zijn doffer wordende oogjes keek ik naar boven. Een grote wolk was voor de zon gekropen. Ik oefende hardop. ‘Jezus. Jezus. Jézus!’

Ik klom op het bed en reikte naar het haakje van het raam. Mijn hand kon er net niet bij. Terwijl ik voorover bukte om een kussen onder mijn voeten te schuiven, scheen de zon weer.

‘Vrees niet, Maria.’ Was het beertje?

Wiebelend op het kussen trok ik aan het schuifje. Het grote raam kieperde open. Uit het huis van de burens klonk een psalm, verder was het stil buiten.

Samen keken we over het randje naar de dakpannen. De kraaloogjes van beertje schitterden. Met mijn handen als toeter om mijn mond begon ik te zingen.

‘Jezus. Jezus. Jézus!’

De woorden kwamen als vanzelf.

Helga Warmels

Zolang wij samen

‘Liz vindt dat het eigenlijk niet meer kan.’ An nam een potje van de kaptafel, doopte twee vingers in de crème en smeerde haar gezicht in.

Zoals hij daar zat, haar Lloyd, op de rand van hun bed, zijn grote handen op zijn knieën, paste hij precies in het linkerdeel van haar spiegeldrieluik, alsof een schilder hem er met een paar penseelstreken had neergezet.

Routineus trok An de strengen van haar nachtvlecht uit elkaar. ‘Dat zei ze gisteren opeens, toen ik haar aan de lijn had. Ze vindt dat het eigenlijk niet meer kan. Ze stelde voor dat Jeff ons zou komen halen.’

‘Jeff? Dat hele eind?’

‘Ja, onzin. Dat heb ik ook gezegd, hoor. Wij kunnen ons prima redden, toch?’

‘Met ons tweeën,’ zei hij.

‘Met ons tweeën, ja. Zolang wij samen zijn...’

‘... is er niks aan de hand,’ vulde hij haar woorden aan.

‘Zo is dat.’ In de spiegel zag ze, terwijl ze haar haren borstelde, op zijn verweerde gezicht een glimlach doorbreken, dezelfde glimlach waardoor ze in een andere tijd, in een andere wereld als een blok voor hem was gevallen.

‘Liz vergeet af en toe dat ik mijn leven lang op de vrachtwagen heb gezeten. Ik heb Highway 67 nog geasfalteerd zien worden.’

An was eraan gewend geraakt dat hij haar als een schaduw volgde – hij werd er kalm van als hij haar kon horen rommelen.

‘Waarom vieren ze het eigenlijk niet bij ons?’ ging hij door. ‘Als Liz het écht zo’n probleem vindt dat wij in de auto stappen...’

‘Geen idee, maar nu is het te laat om de boel om te gooien. Misschien een idee voor volgend jaar.’

Lloyd knikte. ‘Ja, nu is het te laat.’

Ze draaide haar haar in een knot, vijlde een haakje van een van haar nagels en stifte haar lippen. Ze had laatst nog gevraagd of hij het niet vervelend vond altijd op haar te moeten wachten, maar hij had er niks van willen horen. Hij hoefde toch nooit op haar te wáchten? Hij was bij haar – dat was iets heel anders.

Lloyd vroeg hoe ze eruitzag.

‘Moet dat nú? We hebben nog maar...’ Ze wierp een snelle blik op de wekker die op de ombouw van het bed stond, naast de familiefoto die was gemaakt op de eerste verjaardag van de tweeling – wie had er nou verwacht dat zij ooit nog overgrootouders zouden worden?

‘Toe nou, An.’

Ze zuchtte. Met een haarspeld zette ze een eigenwijze sliert vast. ‘Als een vrouw die haar beste jaren ver achter zich heeft liggen.’ Ze trok een boze frons tegen haar spiegelbeeld.

Lloyd schudde zijn hoofd.

‘Mijn haar is wit, Lloyd, dun en spierwit.’

‘Niet waar, An.’

‘En volgens mij krijg ik er elke dag een nieuwe rimpel bij.’

Hij ging staan en strekte zijn armen uit in de leegte voor hem. ‘Je hebt halflang, donkerblond haar, An, met slag erin, en je huid is glad en zo zacht als het velletje van een perzik. Jij staat langs de kant van de weg met een vlaggetje te zwaaien, en alle jongens achter in de truck draaien hun hoofd om wanneer we langs jou rijden. Jij bent de aller-, allermooiste.’

‘Och, dat vlaggetje... Dat je dat nog weet! Dat had ik heel snel in elkaar genaaid, van een paar oude zakdoeken.’ An legde de haarborstel terug op de kaptafel en stond op. ‘Dat is lang, heel lang geleden, Lloyd.’

Ze had na al die jaren nog steeds een accent; vreemden hoorden altijd meteen dat ze geen geboren Canadese was. Hij vond het charmant klinken, dat bonkige uit de lage landen. ‘Ik zal het nooit vergeten, An, nóóit.’

Ze ging voor hem staan, liet zich omhelzen en drukte een kus op zijn neus. ‘Ik ook niet, *sweetie*, maar we moeten nu wel gaan.’

‘Ja! Ja! Dát zei je, ja, een paar dagen later. “Kom, we moeten gaan.” Tegen míj. Tegen míj!’ De glimlach was nu een brede grijns geworden. ‘Alle *lads* in mijn squadron waren jaloers.’

‘Kom, we moeten echt gaan. Anders weet Liz straks niet waar we blijven. We hebben meer reistijd nu, hè; daar moeten we wel rekening mee houden,’ hoorde hij haar vanuit de hal roepen. ‘Even de gevulde speculaas van het aanrecht pakken, hoor, anders heb ik die voor niks staan bakken.’

‘Voor mij toch?’ riep hij terwijl hij eerst de deurpost en daarna de muur aftastte.

Snelle voetstappen, haar hand op zijn buik. ‘Echt niet. Jij houdt er net iets te veel van, van al dat lekkers. Pas maar op, anders zet ik je nog op dieet.’

Hij pakte zijn jas van de kapstok.

‘Jeffs zus is trouwens ook uitgenodigd. Dat is wel leuk. Anders is dat arme mens ook maar alleen. Kom eens, je hebt je jas scheef dichtgedaan.’

Hij liet zich als een klein kind netjes aankleden – jas recht dicht, sjaal om – en liep daarna de bijkeuken door, de garage in. Gepiep en geknars van een garagedeur die openging. Het werd lichter, dat zag hij nog wel. Het bliepje van de autovergrendeling. Hij ging achter het stuur zitten en stak de sleutel